

Handläggare
Andrea Salguero Sjöwall
Telefon: 08-50833919

Till
Utbildningsnämnden
2024-06-13

Ansökningar om godkännande som huvudman för fristående förskoleklasser, fritidshem, grundskolor och anpassade grundskolor

Remisser från Skolinspektionen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remisserna till Skolinspektionen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Skolinspektionen har till Stockholms stad remitterat två ansökningar om godkännande av huvudmän för fristående förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola och fritidshem. Båda ansökningarna rör sig om nyetableringar.

Stadens befolkningsprognoser visar på ett trendbrott från ökat till minskat behov av elevplatser i grundskolan. Stadens elevantalsframskrivning pekar på en minskning av antal Stockholmselever med totalt 7400 elever år 2032. Den främsta orsaken till förändringen i befolkningsprognosen är minskande barnafödande. Även senarelagt bostadsbyggande och förändringar i flyttmönster påverkar.

Baserat på elevantalsframskrivningarna bedömer utbildningsförvaltningen att etablering av en av de sökta utbildningarna, som rör en nyetablering av en resursskola, skulle medföra påtagligt negativa ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser för eleverna eller den del av skolväsendet som anordnas av Stockholms stad.

Den andra nyetableringen avser en skola där en del av befintlig verksamhet ska flyttas över till en ny skolenhet. Skolans huvudman anger att elevökningen kommer att vara begränsad. Under förutsättning att elevökningen blir så liten som huvudmannen uppger bedömer utbildningsförvaltningen att det inte kommer att

påverka stadens kommunala skolor negativt på lång sikt. Men förvaltningen vill betona att det är av yttersta vikt att huvudmannen inte använder flytten av verksamheten för att öka intaget på den befintliga skolenheten. Om en större elevökning sker bedömer förvaltningen att närliggande kommunala skolor kommer att påverkas negativt då antalet elever boende på Södermalm minskar mest i staden och det finns ett kraftigt minskat behov av skolplatser på Södermalm.

Det är även angeläget att sökande huvudmän säkerställer att de har tillgång till idrottslokaler. Idag råder brist på idrottslokaler i staden. Detta är något som kan skapa ytterligare svårigheter för såväl befintliga som tillkommande huvudmän att få tillgång till idrottslokaler i den utsträckning som behövs.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remisserna till Skolinspektionen. Med hänsyn till remisstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Bakgrund

Ansökan om godkännande av huvudman för fristående förskoleklass, fritidshem, grundskola och anpassad grundskola görs till Skolinspektionen. Ansökningarna remitteras sedan till lägeskommunen för yttrande om utbildningen innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Kommunens yttrande ska innehålla en beskrivning av de ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser som kan uppstå på lång sikt, i vart fall över en femårsperiod, vid start av de utbildningar som ansökningarna omfattar. Skolinspektionen beslutar därefter om ansökan ska godkännas.

När en enskild huvudman har godkänts för en utbildning ska denna starta senast vid början av det läsår som inleds två år efter godkännandet. Föreliggande ansökningar avser därmed utbildningsstart senast läsåret 2026/2027 om inget annat har angetts.

För att Skolinspektionen ska kunna göra en helhetsbedömning om vilka följder en etablering kan medföra bör kommunen utöver en konsekvensbeskrivning bifoga följande:

1. En befolkningsprognos över aktuell åldersgrupp (6–15 år) av elever i kommunen. Prognosen ska sträcka sig minst fem år framåt, men helst tio.
2. En sammanställning över samtliga kommunala och fristående grundskolor i kommunen. Det ska framgå vilka skolor som är fristående respektive kommunala. Av

- sammanställningen bör både årskurser och elevantal per årskurs i varje skola framgå.
3. En karta som tydligt visar placeringen av de kommunala och fristående grundskolorna i kommunen.

Skolinspektionen har remitterat två ansökningar. Utbildningsförvaltningen yttrar sig i ett samlat remissvar. Skolinspektionen har medgett utbildningsnämnden anstånd att inkomma med svar senast den 17 juni 2024.

Ärendet

Avseende nyetableringar har Skolinspektionen till Stockholms stad remitterat två ansökningar om godkännande av huvudman.

Montessori förskolor och Skolor i Sverige AB ansöker om att starta en ny skola, Stockholms montessoriskola Färgargårdstorget på Södermalm i Stockholm. Ansökan gäller en skolenhet med F-3. Vid fullt utbyggd verksamhet planeras skolan ha 96 elevplatser, inklusive förskoleklass. Enligt huvudmannen ska en del av befintlig verksamhet (F-3) på Anne Frank flyttas till den nya skolenheten på Färgargårdstorget. Skolenheten Anne Frank har i dag ca 91 elever i F-3 av totalt 120 elever, vilket innebär en liten ökning av elevantalet.

Evia Utveckling AB ansöker om att starta en ny resursskola, Eviaskolan Söder, med årskurserna 4–9. Fullt utbyggd planeras skolan ha 75 elevplatser.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av avdelningen för utveckling och samordning i samverkan med grundskoleavdelningen och avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 4 juni 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 4 juni 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Befolkningsutveckling och behovet av nya platser
Utbildningsförvaltningen bedömer att Stockholms stads skolor har en sammanlagd kapacitet om cirka 89 000 elevplatser i grundskolan. Med dagens elevantal används 88 procent av stadens kommunala grundskoleplatser.

orsaken till förändringen i befolkningsprognosen är minskande barnafödande. Även senarelagt bostadsbyggande och förändringar i flyttmönster påverkar. Stockholms stad har till följd av denna förändring skjutit fram planeringen av fler nya kommunala skolor. Några av de tidigare planerade skolorna har tagits bort helt från planeringen.

Konsekvensbedömning

Som framgår ovan innebär stadens befolkningsprognoser att det inte finns ett behov av ökat antal elevplatser i staden. Då elevprognosen tyder på ett minskat behov av elevplatser generellt skulle en nyetablering av ytterligare platser under samma period få stora ekonomiska konsekvenser för befintliga huvudmän. Detta är utöver det som den demografiskt betingade minskningen under perioden medför.

Montessori förskolor och Skolor i Sverige AB ansöker om att starta en ny skola, Stockholms montessoriskola Färgargårdstorget på Södermalm i Stockholm. Huvudmannen har angett att de tänker flytta sin F-3 verksamhet till den nya skolenheten. Enligt huvudmannen ska en del av befintlig verksamhet (F-3) på Anne Frank flyttas till den nya skolenheten på Färgargårdstorget. Skolenheten Anne Frank har i dag cirka 91 elever i F-3 av totalt 120 elever, vilket innebär en liten ökning av elevantalet då den nya ansökan gäller 96 platser. Om detta är den enda elevökningen som kommer ske så bedömer utbildningsförvaltningen att ansökan inte kommer påverka stadens kommunala skolor negativt. Dock vill utbildningsförvaltningen betona att det är av yttersta vikt att huvudmannen inte använder flytten av verksamheten för att öka intaget på den befintliga skolenheten. Om en större utökning av elevplatser skulle ske i nya eller befintliga lokaler är bedömningen att det kommer påverka närliggande kommunala skolor negativt då antalet elever boende på Södermalm minskar mest i staden och det finns ett kraftigt minskat behov av skolplatser på Södermalm.

Ansökningar som rör platser på resursskolor

Evia Utveckling AB ansöker om att starta en ny resursskola, Eviaskolan Söder på Södermalm i Stockholm med årskurserna 4–9. Fullt utbyggd planeras skolan ha 75 elevplatser.

En resursskola är en skola som begränsar sitt mottagande till elever som behöver särskilt stöd. Ansökningarna som rör nyetablering av platser på den fristående resursskolan innebär en utökning med 75 platser (fullt utbyggd 2028/2029).

andel. En ökning av antalet platser när antalet elever minskar kommer att få negativa ekonomiska konsekvenser för staden och i förlängningen påverka stadens förutsättningar att organisera verksamheten. En utökning av antalet platser skulle bli kostnadsdrivande och få till följd att den strukturersättning som Stockholms stad erbjuder resursskolor kan komma att justeras ner över tid.

Utbildningsförvaltningen har kontinuerligt utökat antalet elevplatser inom särskilda undervisningsgrupper (SU), regionala särskilda undervisningsgrupper (RSU) och centrala grupper med särskild inriktning (CSU). Nämnden har även beslutat om ett extra grundbelopp till fristående skolor som har särskilda undervisningsgrupper.

Utbildningsförvaltningens samlade bedömning

Utbildningsförvaltningens samlade bedömning är att i och med det minskade elevunderlaget samt ökade möjligheten till platser i särskilda undervisningsgrupper så täcks det behov av elever boende i Stockholms stad har.

En utökning med 75 nya elevplatser genom etableringen av en ny resursskola riskerar att bli kostnadsdrivande och få till följd att den strukturersättning som Stockholms stad erbjuder resursskolor kan komma att justeras ner över tid. Detta skulle därför medföra påtagliga negativa ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser för den del av skolväsendet som anordnas av Stockholms stad.

Vad gäller den andra nyetableringen, där huvudmannen uppger att det handlar om att befintlig verksamhet ska flyttas över till en ny skolenhet och inte i sak om en elevökning, så vill utbildningsförvaltningen betona att det är av yttersta vikt att huvudmannen inte använder flytten av verksamheten i F-3 för att utöka intaget i de övriga årskurserna på den befintliga skolenheten där skolan sedan tidigare har tillstånd att bedriva undervisning upp till årskurs 6. En ökning av elevplatser skulle påverka närliggande kommunala skolor negativt då antalet elever boende på Södermalm minskar mest i staden samtidigt som det finns ett kraftigt minskat behov av skolplatser på Södermalm.

Utbildningsförvaltningen vill även belysa att det är angeläget att sökande huvudmän säkerställer att de har tillgång till idrottslokaler. Idag rådet det brist på idrottslokaler i staden, något som kan skapa svårigheter för såväl befintliga som tillkommande huvudmän att få tillgång till idrottslokaler i den utsträckning som behövs.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Barnets bästa har beaktats i detta ärende. För att fler barn ska få gå i grundskola (barnkonventionen artikel 28) och för att barnen i Stockholms stad ska ha rätt till en utbildning som ska syfta till att utveckla barnets fulla möjligheter (barnkonventionens artikel 29) är det av stor vikt att utbildningsförvaltningen strävar efter att säkerställa en hållbar skolplanering. En överetablering av skolplatser riskerar att leda till negativa organisatoriska och pedagogiska konsekvenser för skolverksamheten som påverkar barns rätt till utbildning negativt.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remisserna till Skolinspektionen. Med hänsyn till remisstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Niclas Westin
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

1. Sammanställning av samtliga remitterade ansökningar.
2. Befolkningsprognos över de aktuella åldersgrupperna.
3. Sammanställning över samtliga kommunala och fristående förskoleklasser, grundskolor och fritidshem i Stockholms stad.
4. Kartor över kommunala och fristående skolor per stadsdelsnämndsområde.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-06-04